

A fordításszolgáltató

Mi is tulajdonképpen a fordításszolgáltató?

A fordításszolgáltató fogalmát többféleképpen meg lehet fogalmazni. A Magyarországi Fordítóirodák Egyesülete minőségügyi szabványában például az alábbiak szerint határozza meg a fordításszolgáltató fogalmát:

A fordításszolgáltató, olyan fordítási és ehhez kapcsoló tevékenységet végző gazdasági társaság, amely a megrendelők számára lehetővé teszi az írásbeli, illetve szóbeli kommunikációt, hozzáadott érték nyújtásával: a forrásszöveget előkészíti a fordításra, a kész fordítást minőségellenőrzésnek veti alá, és elvégzi a szövegszerkesztési, kiadványszerkesztési és archiválási munkákat is. A fordításszolgáltató egynél több, a cégnél fordítóként dolgozó, megfelelő nyelvi minősítéssel rendelkező munkatársat foglalkoztat, és a fordítások elkészítéséhez alvállalkozási formában külső munkatársakat is igénybe vehet.

Mikor forduljon a megrendelő fordításszolgáltatóhoz?

- ha egy időben sok fordítása van,
- ha nem ismer fordítókat,
- ha fordítandó anyagai több szakterületre terjednek ki,
- ha sok a nyelvkombináció,
- ha nagy terjedelmű fordítást rövid határidőre kell elkészíteni,
- ha a fordítások elkészítésénél szövegszerkesztőn kívül más eszközt (pl. kiadványszerkesztő programok, fordító memóriák stb.) is kell alkalmazni.

Miért van szükség fordításszolgáltatókra?

Különböző becslések szerint ismereteink négy-hat év alatt megduplázódnak. Ezeket az ismereteket pedig a globalizáció időszakában, a politikai és nyelvi határokat átlépve dokumentálni kell. A lefordítandó szövegek mérete egyre nagyobb lesz, ennek megfelelően a határidők relatív egyre rövidebbek lesznek és egy részük technikailag is (szoftver lokalizáció, weboldal fordítása stb.) egyre bonyolultabb lesz.

A napjainkban végzett üzleti és műszaki fordítások mennyisége sokkal jelentősebb annál, hogy csak egyéni fordítók végezzék azt. Hiszen gondoljunk csak arra, hogy egy-egy fordító kapacitása, szakterülete és munkanyelve elég korlátozott az egyre nagyobb fordítási projektek korában. Ezért alakultak meg a fordításszolgáltatók, biztosítva azt a nyelvtechnológiai befektetést, csapatmunkát és projektirányítást, ami manapság a sikeres fordításhoz szükséges.

A fordításszolgáltatók szavatolják, hogy olyan fordításokat szolgáltatnak, amelyeket alaposan ellenőriztek és így olyan fordításokat készítenek, amire a megrendelőnek szüksége van. Ezen kívül tapasztalt szakfordítókat alkalmaznak, akik ismerik a nyelvet, a fordítandó témát és azt az iparágat, amelyik számára dolgozniuk kell. Ez és az ellenőrzés minimálisra csökkenti a rossz fordítás kockázatát és szükségtelessé teszi, hogy pl. igénybe vegyék a házon belüli munkatársak idejét, akik a szakfordítóknál jóval hosszabb idő alatt tudnának pontos fordítást készíteni.

Mi a különbség fordításszolgáltató és fordításszolgáltató között?

A nem professzionális fordításszolgáltató

Azt a fordításszolgáltatót, amely „csak” felhajtja a munkát, kiadja egy fordítónak, majd az elkészült fordítást minden egyéb hozzáadott érték előállításánélkül számlázza a megrendelőnek, nem is nevezhetjük fordításszolgáltatónak, hanem sokkal inkább ügynökségnek, vagy közvetítő irodának.

A professzionális fordításszolgáltató

A professzionális kifejezés azt jelenti, hogy a tevékenységet magas szakmai színvonal, hozzáértés és etikus viselkedés jellemzi. A professzionális fordításszolgáltató kritériumai közé nem feltétlenül tartoznak hozzá a főállású fordítók. Viszont feltétlenül hozzátartozik a megrendelőnek nyújtott teljes körű szolgáltatás (a lehető legtöbb nyelven történő fordítás, a szaklektorálás, a tördelés, a tolmácsolás stb.), a hozzáértő szakemberek kiválasztása és biztosítása, az információk, segédanyagok beszerzése és átadása a fordítók részére, az ellenőrzés, a partneri viszony kialakítása a fordítóval, a megfelelő technikai felszereltség stb., már mind-mind olyan tényező, amely nem hiányozhat egy professzionális fordításszolgáltató kelléktárából.

Mit kell biztosítania a professzionális fordításszolgáltatónak?

A professzionális fordításszolgáltatók a fordítási vagy tolmácsolási megbízás elfogadása előtt garantálják, hogy rendelkeznek olyan fordítókkal/tolmácsokkal, akiknek megvan a feladatnak megfelelő képesítésük és szakértelmük, beleértve a forrás- és a célnyelv alapos ismeretét és a feladat által megkövetelt eszközök használatának képességét. **A professzionális fordításszolgáltatók a forrásszövegben megfogalmazott üzenetet minden esetben a maga teljességében szemlélik,** és arra törekuszenek, hogy annak hiteles megfelelőjét állítsák elő a célszövegben. A professzionális fordításszolgáltató szakmai, stilisztikai és nyelvhelyességi szempontból is ellenőrzi az anyagokat, a megrendelő által választott szövegszerkesztő programmal megszerkeszti, ellátja záradékkal, kívánság szerint nyomtatásban, mágneslemezen vagy elektronikus úton a megrendelőhöz szállítja, és ami mindennél fontosabb, kártérítési garanciát vállal a fordításért. A professzionális fordításszolgáltató rendelkezik szakmai (termék) felelősségbiztosítással.

A professzionális fordításszolgáltatók minden esetben bizalmasnak tekintenek minden olyan, munkájuk során rájuk bízott anyagot és információt, amely nem publikus, és azokat a megrendelő előzetes engedélye nélkül nem hozzák nyilvánosságra.

Mi jellemzi tehát a professzionális fordításszolgáltatót?

A fordításszolgáltató vezetője:

A fordításszolgáltató tulajdonosa vagy vezetője szakmabeli, fordít vagy korábban fordított és ez által kompetens szakmai ügyek megvitatására a megrendelővel és a fordítóval, illetve rendelkezik ilyen munkatárssal.

A fordításszolgáltató munkatársai:

A fordításszolgáltató munkatársai egyrészt annak alkalmazottai, mint a fordításszervező (projektmenedzser), a terminológus, az ellenőrzést végző fordító, a szerkesztő, a kiadványszerkesztő, a rendszergazda, a pénzügyekért felelős személy stb., másrészt a külső munkavállalók, mint a fordítók, a lektorok, a tolmácsok stb., akik természetesen valamennyien megfelelő szakmai képzettséggel rendelkeznek.

A professzionális fordításszolgáltatók saját érdekükben törvény nélkül is elvárják, hogy fordítóik szakképzettek legyenek, de általában nem a diplomát, hanem a produktumot tekintik döntő bizonyítéknak. Több nyelvkombinációban, illetve témakörben ugyanis elengedhetetlen az olyan felsőfokú végzettségű szakemberek foglalkoztatása, akik rendelkeznek megfelelő fordítási kompetenciával az adott szakterületen, de nem hivatásos fordítók, és így nem rendelkeznek fordítóigazolvánnyal.

A fordításszolgáltató tevékenysége:

A fordításszolgáltató és a fordító között a viszonylag intenzív együttműködés során, középtávon természetes bizalmi viszony alakul ki. Ezért ez a kapcsolat talán szerencsére nem munkaadó és munkavállaló közötti, hanem sokkal inkább munkatársi viszony.

A fordításszolgáltató arra törekszik, hogy az azonos szakterületi megbízásokat mindig ugyanazoknak a fordítóknak adja, ezzel is elősegítve azt, hogy a fordító egyre könnyebben és gyorsabban tudja elkészíteni a fordítást, és a megrendelő is egyre jobb színvonalú fordításokat kapjon.

A fordításszolgáltató gondoskodik olyan feladatok ellátásáról, mint:

- kapcsolattartás a megrendelővel,
- ajánlatok kidolgozása,
- a fordítási megbízáshoz hozzáértő szakfordító kiválasztása és a munka nyomon követése, a szükséges információk és segédanyagok beszerzése a megrendelőtől és azok átadása a fordító részére,
- segítségnyújtás a fordító részére a fordítási problémák megoldásához,
- a kész fordítás ellenőrzése,
- a megrendelő formai/alaki elvárásainak teljesítése,
- a fordítási hiányosságok megbeszélése a fordítóval,
- a fordítók szakmai továbbképzése,
- segítségnyújtás a fordítónak technikai kérdések megoldásában,
- reklamációk kezelése.

Ahhoz hogy egy professzionális fordításszolgáltató meg tudjon felelni a megrendelő által elvárt minőségi elvárásoknak, célszerű valamilyen minőségbiztosítási rendszert (pl.: MSZ EN ISO 9001:2009, MSZ EN 15038:2006) alkalmaznia. A minőségbiztosítási rendszer egyik eleme a segédanyagok biztosítása a fordító részére. A minőségbiztosítási rendszer másik eleme a minőségellenőrzés, amelyet a fordítónak és a fordításszolgáltatónak is el kell végeznie.

A professzionális fordításszolgáltató által elvégzendő minőségellenőrzési feladatok:

- a lefordított szöveg átolvasása
- a megrendelő által kért formai követelmények betartásának ellenőrzése
- a teljesség ellenőrzése
- a terminológia betartásának ellenőrzése
- a megfelelő stílus ellenőrzése
- helyesírás-ellenőrzés
- vírusellenőrzés

A professzionális fordításszolgáltató ellenőrzési tevékenységét segítő elektronikus eszközök:

- konzisztencia-ellenőrző programok
- helyesírás-ellenőrző programok
- vírusellenőrző programok

A továbbiakban a professzionális fordításszolgáltató felelőssége a következőkben rejlik:

- az adott fordításhoz a megfelelő fordító kiválasztása
(A professzionális fordításszolgáltatónak ismernie kell fordítói nyelv- és szakterületét, tapasztalatát, megbízhatóságát, minőségét. Ezzel minimálisra csökkentheti a nem megfelelő fordítás kockázatát.)
- a szükséges segédanyagok beszerzése
- a fordító munkájának támogatása
- a fordítással kapcsolatos tapasztalatok megvitatása a fordítóval
- a fordító képzése

Kritériumok

A fentiek alapján összeállítható egy „ellenőrző lista”, amely alapján meg lehet különböztetni a professzionális fordításszolgáltatót, a nem professzionális fordításszolgáltatótól:

1. Milyen képzettséggel, tapasztalattal rendelkeznek a fordításszolgáltató munkatársai?
2. A fordításszolgáltató elvállal-e minden a megrendelő által elvárt határidőt?
3. Elvállalja-e a fordításszolgáltató a megbízást anélkül, hogy betekintene a fordítandó anyagba?
4. Ellenőrzi-e a fordításszolgáltató a fordító által elkészített fordítást?
5. Kifizeti-e a fordítók díját, legkésőbb a szerződésben rögzített időpontig, akkor is, ha a fordításszolgáltató megrendelője még nem egyenlítette ki a számlát?